

נראדה אור

פרשת ראה תשפ"ג

גליון קפה שנה ד

באר רבוה"ק מלעכוויטש קודיענו

{ שניני אור }

אלול – אני לדודי ודודי לי, והלא עדיין לפנינו מספר ימים לחודש אב ומה לנו להזכיר עתה את עבודת התשובה שבחודש אלול. אמנם כבר דרשו הקדמונים אב ר"ת אלול בא, כבר בחודש אב מעוררים ומזכירים שהנה חודש אלול עומד אחר כתלנו.

והיה עקב תשמעון, והיה לשון שמחה, פירש כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשבת שעברה [בסעודה שליטת שנערכה במעון הנפש בשכונת רמות] והיה – שמחה גדולה היא, כאשר עקב – בסוף השנה תשמעון את המשפטים האלה – תעסקו בתשובה ותיקון המעשים, ושמרתם ועשיתם אותם – כבר בחודש אב תהיו שומרים ומצפים לעשות את עבודת התשובה שבחודש אלול.

האמת שישנם מאיתנו שזכרוננו של חודש התשובה אינו מביא בלבם שמחה, אם כן יש להבהיר מעט כיצד אכן באים למצב של צפיה לעבודת התשובה. הוסיף אדמו"ר שליט"א כי אף זאת נרמז בכתוב והיה עקב תשמעון – עסקכם בעבודת התשובה בעקב ואחרית השנה היא מתוך שמחה ואזי תרגישו שמחכים הנכם לחודש אלול.

ננסה לבאר מעט – בספה"ק מובא וכן מורגל בפי חסידים שהבעש"ט ותלמידיו הק' לא אחזו מתעניות וסגופים, אדרבה – לתת לגוף את צרכיו באופן הראוי כרצונו יתברך, עבודה גדולה היא מהתנזרות גמורה מענייני הגוף.

הדברים ודאי נכונים, אמנם בספה"ק עבודת פנים להגה"ח ר' אהרן יוסף לוריא כותב באופן אחר מעט. עד לימי הבעש"ט היה העסק בסיגופים ותעניות כדרך מלאכה שאינה צריכה לגופה, כלומר מטרת הסיגופים היא לתקן את העוונות שנכשלו בהם, כך שבעצם מה טוב היה אילו לא היו חוטאים ולא היו נצרכים לתקן מה שהתקלקל.

אמנם מימי הבעש"ט השתנה המבט, שאיפת החיים היא לגלות את אור הנשמה ולהתקרב להשם יתברך ועבור זה יש למעט את כח החומר, כך שהעסק בתעניות וסיגופים הוא באופן של לכתחילה – כדי לממש את פסגת השאיפות להאיר את הנשמה באור פני מלך. כמובן שבצורה כזו התענית אינה סתירה כלל להרגשת חיות ושמחה.

השמחה שנלוותה תמיד אל החסידים ונעשתה לסימן היכר על המהלך בדרכי הבעש"ט ותלמידיו, לא היתה רק תוספת גרידא לעבודת יוצרם, אלא נבעה מתוך מבט אחר על תפקיד החיים.

כאשר עבודת התשובה באה כחלק ממילוי שאיפה תמידית להוסיף קירבה ליוצר כל, אין ספק שיחד עם הרגשת המרירות קיימת גם שמחה גדולה, שמחה שגולשת לתוך חודש אב – אלול בא...

{ דברות קודש }

אופני השבון הנפש בחודש התשובה

שמור ושמעת את כל הדברים אשר אנכי מצוך (יג, כח).

יש לבאר מהו שמור ושמעת, כי לכאורה צריך להזהיר מקודם על השמיעה ואח"כ על השמירה.

אחר כך כתיב (יד, כב) 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה'. ובמדרש (תנחומא טז) זה שאמר הכתוב (דניאל ט, ז) 'לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים'. וצריך ביאור.

אני לדודי – החלטה אמיתית

בשבת זו מברכין חודש אלול שהוא חודש של התחזקות בתשובה ומעשים טובים כנרמז בכתוב (שיר השירים ו, ג) 'אני לדודי ודודי לי', והרה"ק רבי יחיאל ממוש אמר הלכה פסוקה היא מהלעכוויטשער אז אלול איז אנהייב יאר [אלול הוא תחלת השנה], היינו כפי עבודת האדם בחודש זה כן יזכה להתעלות וקדושה בימים הקדושים הבעל"ט.

בכתוב 'עשר תעשר' נרמזים כמה יסודות בעבודת התשובה, כי בעת מתעורר היהודי בחודש זה לשוב אל ה' צריך לבוא לידי החלטה לשנות דרכו, ואין די בהחלטה גרידא שמעתה ישנה מעשיו, שהרי יודע הוא כמה פעמים כבר החליט כך ולא עלתה בידו, על כן צריכה להיות ההחלטה אמיתית מעומק הלב לשנות מציאותו מכאן ואילך.

שני חשבונות בעבודת התשובה

הדרך שיבוא להחלטה זו על ידי שיעשה חשבון בעצמו כיצד עברה עליו השנה, ואין הכונה רק לחשבון על מעשיו

המשך בעמוד ג >>>

תפילת אבות על הבנים בעת רעוא דרעיון

ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות על ישראל שלום (זמירות לסעודה שליטת – 'שהשלום שלו').

הטעם שמתפללים ומבקשים על הבנים דייקא בעת רעוא דרעיון אף שאסרו שאילת צרכים בשבת (ש"ע סימן רפח, ט-י), בפשטות יש לבאר שמדרך הנמצא בהיכל המלך שקודם פרידתו יכול לבקש מתנה מיוחדת מאת המלך, לכן קודם שנפרדים מהשבת ויוצאים מהיכלא דמלאכ לימות החול מבקשים מאת המלך על הצלחת הבנים, ומה מתנה טובה וחשובה מזו יש לנו לבקש בעת הזאת והלא דורות ישרים מבורכים זהו משאלת הלב הגדולה ביותר של כל יהודי.

בדרך פנימי יש לבאר דאיתא בארז"ל (בסידורים קודם תפלת מנחה של שבת) שבעת רעוא דרעיון נמשך שפע ממזל העליון, וחז"ל (מועד קטן כח.) אמרו בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזולא, לכן בעת הזאת הוא זמן מסוגל ביותר לבקש על הבנים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בעת אמירת הזמירות רעוא דרעיון בשבת שעעל"ט, ע"ה"ק ירושלים – רמות

סדר הפרשיות – עקב ראה שופטים

בשבתות שאחר תשעה באב מפטירין בשבעא דנחמאתא, כי הוא זמן בנין המלכות שמתחיל בתשעה באב ונשלם בעבודת הימים הק'. ובסדר הפרשיות של שבתות אלו נרמז שמשבת לשבת נתעלה היהודי בדבוקותו בהשם יתברך. מתחלה 'והיה עקב תשמעון' שהוא ענין שמיעה, אחר כך 'ראה' שנתעלה לבחינת ראייה, ואחר כך 'שופטים' ושטרים תתן לך בכל שעריך', שהוא המלכת קוב"ה על כל אבר ואבר דיליה.

ראה תש"ע, ליל שבת

קיום התעוררות התשובה הבאה על ידי התורה

שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוך וגו' (יב, כח).

בדגל מחנה אפרים מבאר ע"פ דאיתא מהבעש"ט הק' במאמר רז"ל (זוה"ק נשא קכו). בכל יום בת קול יוצאת ואומרת 'שובו בנים שובבים' (ירמיהו ג, כב), והקשה מה תועלת בבת קול אם אין שומעים אותה. וביר שמכח הבת קול באים בכל יום הרהורי תשובה בלב האדם. ובתולדות יעקב יוסף איתא שהמצפה להתעוררות הבת קול יזכה לשמוע ולהתעורר בתשובה. בזה מפרש הכתוב 'שמור ושמעת' שעל ידי ששמור ומצפה לשמוע דבר ה', יזכה להתעוררות תשובה שהוא שמיעת הבת קול. עכדה"ק.

והנה בעת זוכה להרהור תשובה פעמים שחולפת ההתעוררות ואינו עומד בתשובתו, והעצה שתעמוד התעוררות התשובה בלבו בקביעות על ידי שתבוא מתוך לימוד התורה, כדאיתא בזוה"ק (ויקרא כג): אורייתא מודעת ליה חוביה, שהתורה מודיעה לו מה שנצרך לתקן ומביאה בנפשו התעוררות אמת לתקן דרכיו.

זהו 'שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוך', שישמור וישתוקק לשמוע הבת קול ולהתעורר בתשובה על ידי התורה שצונו ה', 'למען ייטב לך ולבניך אחריו עד עולם', שעל ידי זה תתקיים ההתעוררות בנפשך לעולם.

כן הוא בשבת קודש שנקרא יומא דאורייתא (זוה"ק אמור צה), שהוא זמן תשובה – שבת נוטריקון שבת בו תשוב, ועל ידי קדושת השבת נקבעת התעוררות התשובה בנפשו כאשר נקבעת בעת מתעורר על ידי לימוד התורה.

ראה תשע"ה, ליל שבת

הרגשת כאב החטא מתוך הארת האמונה

איתא מהמגיד הגדול ממעזריטש זי"ע משל לאדם שהלך בנו לטייל והזהירו שישמר לבל תיפצע רגלו בטיולו ואזי נשמר הבן מחמת אזהרת אביו, אמנם למעשה לא נזהר הבן כראוי ונפצעה רגלו והיה כאבו גדול. אחר כך הלך הבן שוב לטייל ושוב הזהירו אביו שישמר לבל תיפצע רגלו,

אמנם עתה עיקר זהירותו אינה רק מחמת האזהרה אלא מפחד הכאב אחר שכבר הרגיש מקודם גודל הכאב, וכן האב באה אזהרתו מתוך פחד הכאב אחר שכאב כאבו של בנו בעת שנפצע.

בדרך זו כאשר מזהיר הבורא יתברך לאיש יהודי לבל יעבור מצוותיו עיקר שמירתו מחמת אזהרת הבורא, אמנם אם ח"ו נכשל בחטא ונשתקעה נשמתו בטינוף החטא ונתרחק מאור פני מלך חיים, מרגיש על ידי זה צער וכאב גדול ואף הבורא יתברך מצטער בצעריו. ומעתה אין אזהרת הבורא יתברך רק מחמת עצם החטא, אלא מחמת הצער הנגרם מתוך הריחוק שעל ידי החטא, ואף הוא נשמר מהחטא ביודעו גודל הכאב הבא מהכשלו בחטא.

בזה יש לבאר הכתוב 'ראה אנכי נותן לפניכם היום' וגו', כי הטעם שאין היהודי מרגיש הריחוק הנגרם על ידי החטא וגודל הקירבה הבא על ידי קיום המצוות, מחמת חסרון אמונה שאינו חי ומרגיש מציאות הבורא וממילא אין נזהר כראוי בשמירת המצוות.

זהו 'ראה אנכי', שיראה ויחיה תמיד בנפשו 'אנכי ה' אלקיך' שהוא יסוד האמונה, ועל ידי שיהא שלם באמונתו שאין שום מציאות בלתי יתברך, ירגיש בנפשו כי 'נותן לפניכם ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו' שהברכה היא עצם השמיעה למצוות ה' שבזה מתקרב להשם יתברך, 'והקללה אם לא תשמעו' שהקללה והכאב הגדול ביותר מה שנפל בחטא ומתרחק ממנו יתברך, וממילא ירוץ לדבר מצוה ויברח מן העבירה.

ראה תשע"ז, ליל שבת

אני לדודי ודודי לי – השפעת הטוב והחסד על שם העתיד

איתא בחתם סופר בשם הפנים יפות על הפסוק (יא, כז) 'את הברכה אשר תשמעון' וגו' כי סדר הנהגת הבורא יתברך שמשפיע טובה וברכה על שם העתיד אף אם עדיין אין האדם ראוי לכך, כאשר ביציאת מצרים שאל משה רבינו להקב"ה באיזו זכות יצאו ישראל ממצרים, ואמר לו 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה' (שמות ג, יב). וכן כתיב (ישעיהו כט, כב) 'עקב אשר פדה את אברהם', שאף שעדיין לא נולד יעקב עמדה זכות מעשיו הטובים לאברהם. אבל בקללה ל"ע אינו כן שאין האדם נענש אלא לפי מעשיו עתה, כנאמר בישמעאל 'באשר הוא שם' (בראשית כא, ז).

זהו ביאור הכתוב 'את הברכה אשר תשמעו', פירש"י על מנת אשר תשמעו, ובגמרא (קידושין ס:): כל האומר על מנת כאומר מעכשיו, כלומר מעתה כבר יקבלו הברכה על אשר ישמעו לעתיד, והקללה אם לא תשמעו, שרק בעת לא ישמעו יקבלו היפך הברכה ח"ו, עכדה"ק.

זהו ענין חודש אלול הנרמז בכתוב 'אני לדודי ודודי לי', כי אני לדודי שהוא העבודה מצד האדם אין עתה אלא תחלתו, אבל ודודי לי שהוא השפעת הרחמים מאיתו יתברך כבר הוא מעתה, כדאיתא באריז"ל (שער ריה"ק מה). שמתעוררים בחודש זה י"ג מכילי דרחמי, ועד אשר בליקוטי תורה (פרשת ראה לב). תמה מה טעם אין ימים אלו יום טוב ממש. שנשפע רחמים עצומים לעורר ולהאיר נפשות ישראל ע"ש העתיד, שימשיכו בעבודת התשובה בימים הק' עד ליחוד המציאות בשלמות להשם יתברך בשמיני עצרת. וכדכתיב (תהלים קט, קכב) 'ערוב עבדך לטוב', פירש"י היה אתה ערב בעדנו, שהשם יתברך יהא ערב על שנמלא קבלותינו להיטיב ובזכות זה ישפיע לנו רחמים.

לכך צירוף השם של חודש אלול יוצא מהכתוב 'וצדקה תהיה לנו כי נשמור' וגו', נשמור מלשון ציפיה והשתוקקות, שאף שעדיין אינו אלא מקבל על עצמו עבודת התשובה ומשתוקק בכל נפשו להתקרב אליו יתברך, כבר נשפע עליו צדקה משמים על שם העתיד.

והנה כאשר נשפע לאדם טובה על שם העתיד, בעת שעושה הטוב בפועל ודאי נוסף עוד בהשפעת הטובה. ובזה יש לבאר מה שאומרים 'מודה אני לפניך כל החסד אשר עשית עמדי ואשר אתה עתיד לעשות עמי', וכבר תמיהו מה טעם להודות עתה על החסד שיבוא לעתיד ולא בעת שיבוא. אלא שבעת מקבל על עצמו להיטיב נשפע עליו חסד בזכות קבלתו ועל זה מודה על כל החסד אשר עשית עמדי, ועוד מודה על החסד שתמיד לעשות עמי בעת שיוציא קבלתו הטובה לפועל.

ראה תשפ"ב, קידושא רבה להולדת הבת אצל חתנו הרה"ג יואל הורוויץ שליט"א

אתם קרויים בנים

היצר הרע הגדול ביותר

בנים אתם לה' אלקיכם (יד, א).

מרן אדמו"ר הקדוש מקארלין זי"ע היה אומר: דער גרעסטער יצה"ר איז, אז מען פארגעסט אז מען איז א בן מלך [עיקר התגברות היצה"ר היא להשכיח מיהודי שהוא בן המלך].

דברי הרה"ק מקארלין זי"ע הי"ד טרם קבלת הנשיאות

עוד שמעתי ממנו [מרן אדמו"ר מוה"ר זי"ע] ז"ל, שלאחר פטירת זקני הק' ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע ביום ג' דחול המועד פסח, בערב יו"ט או בערב שבת קודש שאח"כ. הניח זקני הק' ר' שלמה קארלינער הי"ד זי"ע את הטלית

על כתיפיו, ואמר לאנשי שלומו של ר' אהרן הגדול בזה הלשון:

בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו - לא תעשו אגודות אגודות (יבמות י:), 'ולא תשימו קרחה', לשון קרירות. 'בין עיניכם למת', ער איז נאר פאר אייערע אויגין למת, אבער ר' אהרן איז ניט קיין מת, אויב איהר קאנט פוילין בא זיך ניט טראכטין פון ר' אהרן גלייך וויא ער איז גאר אויף דער וועלט ניט גיווען קאן איך זיין בא אייך איין עלטרער.

[הוא רק בעיניכם מת, אבל האמת היא כי רבי אהרן לא מת. אם יכולים אתם לפעול בעצמכם שלא לחשוב על רבי אהרן הגדול אלא כאילו הוא לא היה בעולם כלל, באופן זה אוכל להיות לכם למנהיג].

הוא פשוט, דאי אפשר להתקשר להתדבק לרב זה כשיש לו געגועין לרב אחר, וכאשר שמענו על הרב הגדול מופת

הדור מוהרי"ד מוולעדניק זצלה"ה שהיה מחפש רב להתקשר עליו, והיה אצל זקני הק' מלעכוויטש, ואמר לו, כוונת שרב שלך מרדכי, אך לא אני, רק ר' מרדכי מטשאנאביל. ואמר ז"ל, דער רבי האט אסך גיהארוועט ארויס נעמען פון מיר לעכוויטש דאך אפינק איז גיבליבען.

שם אהרן (מאמרים וסיפורים יקרים אות טו)

ישראל נקראים בנים למקום ולכך יזכו לתהיה

בשבת קודש פרשת ראה בליל שבת קודש אחר קידוש אמר, בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת (דברים יד, א), ונראה מלשון הכתוב שנותן טעם על זה הלאוין של לא תתגודדו ולא תשימו קרחה, מחמת שאנו נקראין בנים לה', ומה זה הטעם.

והענין הוא דאיתא בגמרא (תענית ב, ג) מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא ולא נמסרו ביד שליח, ואחד מהם הוא של תחיית המתים, שנאמר (יחזקאל לו, יג) אני ה' בפתחי את קברותיכם, ובאמת הלא איתא בחז"ל (סנהדרין לט.) אלקיכם כהן הוא דכתיב (במדבר ה, ח) לה' לכהן, וכתיב (שמות כה, ב) ויקחו לי תרומה, ואם ה' כהן הוא, האיך יוכל לפתוח את הקברים, הלא כהן אסור לילך בבית הקברות.

אבל אם אנו נקראים בנים למקום, הלא אז מותר לכהן לטמא את עצמו לבנו ולבתו ולאחיו. וידוע מה שאמרו חז"ל (עי' סנהדרין שם בתוד"ה במאי טביל) אצל קבורת משה על פסוק (להלן לה, ו) ויקבר אותו בגי', ואם כן אחרי שבנים אתם לה' אלקיכם ויהיה תחיית המתים, לכן לא תתגודדו וכו', ודפח"ח.

אמרי יעקב (תיע"י)

זהו כונת דברי המדרש 'עשר תעשר' וגו' זשה' לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים', שעל ידי שמחשב בעצמו כל הטובות והחסדים שנעשו עמו, ומוסיף לחשב כמה עסק בעניני העבודה והיראה תחת כל אשר נשפע לו מלעילא כנ"ל, נתמלא לבו בושח וכלימה ומתחזק לשוב אל ה' ולהטיב מעשיו מכאן ולהבא.

השפעת אור התשובה בחודש אלול

צירוף השם של חודש אלול יוצא מסופי תיבות הכתוב (ו, כה) 'וצדקה תהיה לנו כ' והוא בסדר ה-ה-ו-ו', והרמז בזה שמתחלה הוא ה' תתאה המורה על העבודה מצד האדם בחינת 'אני לדוד' שמתעורר ומתחזק בתשובה מצד עצמו, אח"כ זוכה לה' עילאה שהוא אור התשובה הנשפע מלעילא כמאמר הכתוב (שיר השירים ה, ב) 'קול דודי דופק', עד שזוכה שכל מציאותו מקשה אחת של תשוקה ורצון להשם יתברך בכל אבריו שהוא בחינת אות ו', והתשוקה להידבק בהשם יתברך הנרמז באות י'.

באריז"ל (משנת חסידים אלול א, ג) איתא שבחודש זה מאיר שם קדוש היוצא מהכתוב (ישעיהו מג, טז) 'הנותן בים דרך', כי העוה"ז הוא ים סוער בכל הנסיונות והסתרים בעבודת הבורא, והקב"ה נותן בים דרך להידבק בהשם יתברך. 'ובמים עזים נתיבה', שיוכל להתגבר על כל המניעות ולשוב בתשובה אמיתית להשם יתברך.

בבני יששכר (אלול א, טו) איתא שמנין השעות מראש חודש אלול עד יום הכפורים הוא תתק"ס כמנין הלוגין שבמקוה ארבעים סאה, היינו שהימים מצד עצמם מביאים טהרה והתעוררות תשובה בנפשות ישראל. יעזור השם יתברך שנוכה לתשובה אמיתית ולכל השפעות טובות בגשמיות וברוחניות ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

ראה תשע"ז, רעוא דרעיון

» המשך מעמוד א'

יתברך משפיע לאדם חסדים לאין שיעור ונותן לו כל צרכו בכל זמן ועת, ודאי מה שנשאל ממנו ליראה אותו ולעבדו מילתא זוטרתא היא למול כל שפע הטוב והחסד.

השבון הנפש על המעשים הטובים

אמנם החשבון על אשר עשה במשך השנה אינו רק לגבי המניעה ממעשים שאינם ראויים, אלא אף מעשיו הטובים יבחן ויבדוק היאך קיימם ומה היתה כונתו בעשייתם. שהרי ענין התשובה הוא כדאיתא בפרי הארץ בפרשתן בביאור מאמר רז"ל (קידושין מט:) המקדש את האשה על מנת שאני צדיק גמור אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בלבו. ולכאורה היאך יכול ברגע אחד להתהפך מרשע לצדיק, ומבאר דאיתא בחז"ל (פסחים נד.) תשובה קדמה לעולם, וכיון שאור התשובה קדם לכל ברואי עולם, אם כן בכל מקום ומצב שנמצא האדם נמצא עמו אור התשובה, ועל ידי שמחליט בדעתו לעזוב מעשיו הקודמים ולקשר עצמו להשם יתברך, נמשך עליו מיד אור התשובה שקדמה לכל ונעשה כקטן שנולד.

ובדרך זו בכל ענין שעוסק בו האדם קיים בו כח התשובה, שהוא הכח להשיב כל רצונותיו להשם יתברך ולדבק עצמו לגמרי ביצרו, ובכל מצוה ומעשה טוב שמקיים יתן דעתו שלא יעסוק בהם עבור כל מיני חשבונות ורצונות חומריים, כי אם ידבק עצמו בכח התשובה שבו שהוא ביטול הרצונות להשם יתברך.

ואף זה נרמז בכתוב 'עשר תעשר' שהמעשר בחינת י' מורה על שורש כל הענינים הרוחניים, כדאיתא (מנחות כט:) 'כי בי-ה ה' צור עולמים' (ישעיהו כו, ד) העוה"ב נברא ב' והעוה"ז נברא בה', וכל הענינים הרוחניים שורשם באות י' שבה

נברא עוה"ב. ובעסקו בענינים אלו ידבק עצמו בבחינת י' שבענין זה שהוא ראשית הבריאה, והוא כח התשובה שקדמה לעולם.

הוא מעיקרי עבודת התשובה שלא תהא קבלתו לעתיד רק שיפוש ממעשים שאינם טובים, אלא יבוא להחלטה אמיתית שמעתה יעסוק בתורה ומצוות באופן שידבק עצמו בבחינת התשובה וביטול הרצון שבענינים אלו. וכדאיתא ברמב"ם (הלכות תשובה ב, ד) שאחד מדרכי התשובה שמשנה שמו כלומר אינו אותו אדם, ומעתה היא עסקו בתורה ועבודה באופן אחר לגמרי.

התעוררות תשובה בכל יום

באמת בכל יום נשפע כח זה על איש יהודי, כדאיתא מהבעש"ט הק' (תולדות יעקב יוסף בפרשתן וראה עוד בפרשת ויקרא) במאמר רז"ל (זה"ק נשא ככו.) בכל יום בת קול יוצאת ואומרת 'שובו בנים שובבים' (ירמיהו ג, כב), אשר לכאורה מה תועלת בבת קול אם אין שומעים אותה, אלא שענין הבת קול הוא הרהור תשובה הבא בכל יום בלב איש יהודי. היינו בכל יום מתעורר היהודי לדבק עצמו בכח התשובה לעסוק בעבודת הבורא בביטול להשם יתברך, אלא שצריך לשמור ההתעוררות ולהביאה לידי מעשה בפועל בעבודתו ובאם אין שומרה נאבדת ממנו ואין עושה בו רושם.

זהו ביאור הכתוב 'שמור' ושמעת את כל הדברים אשר אנכי מצוך, שמשמים נשפע בנפשו הרהור תשובה להיטיב דרכיו, אלא שצריך לשמור ההתעוררות - 'ושמעת' וגו' שיביאה לידי מעשה בעבודתו לדבק עצמו בכח התשובה בביטול רצונותיו להשם יתברך.

סיפורים ועובדות מפי ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

על הרה"ק בעל לב שמה מאלעסק זי"ע

יומא דהילולא א' אלול

סעודת מלוח מלכה ר"ח אלול תשפ"ב

תפלה במסירות נפש

עבודת התפלה אצל הרה"ק מאלעסק הייתה ממש במסירות נפש, כפי ששמעתי מחו"ז הגה"ק מנאראל זצוק"ל שקודם רבנותו של הרה"ק מאלעסק היה רב בעיר סטיאנוב והיה מתפלל כל כך בכח עד שהיה יורק דם. נסעו הבעלי בתים בעיר לחמיו הרה"ק מהר"ש מבעלזא ובקשו ממנו שיפעל אצלו חתנו שיתפלל מתון יותר כי הוא סכנת נפשות. אמר להם הרה"ק וכי מהיכן יודעים אתם מה חשוב יותר...

מיר האבן זיך ב"ה נישט געלאזט

עוד שמעתי מחו"ז כי זקינו היה הגה"ק ר' שלום מנאראל ואבי זקינו היה הגה"ק ר' יצחק משולם זלמן, ואבי זקינו בשבע שנותיו האחרונות היה משותק ר"ל וכמעט לא היה יכול לדבר רק להתפלל היה יכול, וכאשר היה רוצה לקרוא לבנו ר' שלום היה מתחיל לומר 'עושה שלום' וכך היה קורא לו.

בנו ר' שלום נסע להרה"ק מאלעסק לבקש ממנו שיפעל ישועה לאביו, כי אצל הרה"ק מאלעסק ראו מופתים גלויים שהיה מניח שמאטע [מטלית] על החולים ומיד נושעו. כאשר הגיע להרה"ק אמר לו: חידוש הוא על אביכם וואס האט זיך געלאזט [שהניח את עצמו], **אותנו גם רצו לתפוס מיר האבן זיך ב"ה נישט געלאזט...** ולמעשה לא פעל עברו ישועה.

חו"ז הרב מנאראל נתגדל אצל זקינו ר' שלום, כי אביו נפטר ל"ע בילדותו ותמיד שמע מזקינו סיפור זה, וכאשר נעשה חו"ז חתן בטופורוב אצל מרן אדמו"ר הגה"ק הרמזי זי"ע היה שם בעיר יהודי בשם משה שהיו מכנים אותו משה גירעכט [צודק], כי כך היה דרכו תמיד כשדיברו עמו לומר גירעכט גירעכט.

סיפר אותו ר' משה להרב מנאראל שבצעירותו היה משמש אצל הרה"ק מאלעסק, ופעם אחת ביום שני בשבוע קיבל הרה"ק שיתוק ושכב כל ימות השבוע במיטתו מבלי יכולת לזוז. בערב שבת ביקש שישאוהו עם מטתו לבית המדרש - כנראה היתה דירתו סמוכה לביהמ"ד. כאשר הגיע לביהמ"ד והוא במיטתו החל לזעוק 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' וקפץ ממיטתו וניגש לעמוד ובה הסתיים השיתוק. אז הבין חו"ז מה שאמר הרה"ק עשרות שנים קודם לכן לזקינו רבי שלום מיר האט מען אויכט גיוואלט אריין כאפן אין מיר האבן זיך ב"ה נישט געלאזט.

גרזן במיטה לשמירה

שמעתי מדודי אדמו"ר זי"ע ששמע ממרן הרה"ק מטופורוב שבילדותו היה ישן עם הרה"ק מאלעסק במיטה אחת והיה להרה"ק גרזן במיטתו, והבין מהרה"ק

מטופורוב שהיה זה כסגולה כנגד כחות שאינם מצד הטוב. ברזל הוא בכלל סגולה כנגד כחות שאינם טובים.

הרה"ק מטופורוב בציון הק'

עוד שמעתי מדודי הרה"ק מטופורוב היה עולה לציון הרה"ק מאלעסק בכל שנה ביום ההילולא. אמנם אין זה חידוש כי טופורוב ואלעסק קרובים מאד וכיום אין מבדיל ביניהם אלא כביש אחד כדוגמת בני ברק ושכונת פרדס כץ.

עיניים צופיות

כשהתקיימה הנחת אבן הפינה לבית המדרש הגדול בעיר טופורוב קראו להרה"ק מאלעסק, ובא לשם יחד עם מרן הרה"ק מטופורוב שכנראה עדיין היה ילד, כי בפטירת הרה"ק מאלעסק היה בן ארבע עשרה. מתחלה כבדו את הרה"ק מאלעסק להניח אבן ואח"כ מכרו אבנים כדי שיהא להוצאות הבנין וקנה הרה"ק אבן עבור מרן מטופורוב. תמורה האנשים על שקונה אבן עבור ילד, אמר להם הרה"ק ילד זה עוד יהא רב כאן בעיר.

ברכת צדיק

שמעתי מחו"ז מנאראל: פגשתי יהודי שהיה לו קדמא ואזלא [כך היו מכנים מי שלא היה לו זקן רק שפם] שנסע לבעלזא. שאלתי אותו מה ראה לנסוע לרבי כי היה נראה כמו אשכנזי'שע ייד, סיפר לי היהודי שהוא קנה מפעל ללבנים ואיזו מדינה הזמינה אצלו כמות עצומה של לבנים וכבר ייצר זאת, אבל לבסוף העסקה לא יצאה לפועל והוא נשאר תקוע עם כל הסחורה וכל רכושו עלול היה ליפול לטמיון. אמר לו חבירו שישע להרה"ק מאלעסק להזכיר עצמו לישועה, אמנם הוא סירב כי מעולם לא נסע לאדמו"רים, אבל חבירו הפציר בו עד שנסע.

בהגיעו לאלעסק ראה שיש תור ארוך של אנשים הממתנים להיכנס ובאם היה מחכה בתור היה צריך להמתין כיום שלם עד שהיה בא תורו, אמנם חבירו אמר לו מראש שיתן מספר פרוטות לגבאי כדי שיכניסו מהר וכך עשה ונכנס תוך זמן קצר. הדרך שם היתה שלא נכנסו כל אחד לבד לתוך החדר, אלא עמדו בשורה ועברו אחד אחר השני, נתנו קוויטל התברכו והמשיכו הלאה.

כאשר הוא עבר נתן להרה"ק קוויטל שבו כתב שמישהו הזמין אצלו כמות עצומה של לבנים ולבסוף לא קנה זאת, ובאם אף אחד לא יקנה זאת כל רכושו יורד לטמיון. אמר לו הרה"ק השם יתברך יעזור שתמכור זאת לרכבת. החל האיש לומר להרה"ק שיש לו לבנים ולא ברזל, כי ברכבת זקוקים לברזל עבור המסילות אבל לא ללבנים, אמר לו הרה"ק שוב יעזור השם יתברך שתמכור זאת לרכבת, ולא הספיק לומר דבר מה עד שדחפו הגבאי ויהודי אחר כבר נגש עם קוויטל.

אמר אותו יהודי לעצמו, אם החבר ששלח אותי לכאן היה נמצא כאן כעת איני יודע מה הייתי עושה לו... כי הוצאתי כסף על הנסיעות ועוד על פדיון לרבי, ולבסוף הוא לא יודע מה הוא מדבר כי לי יש לבנים והוא אומר לי למכור זאת לרכבת.

המשיך היהודי וסיפר לחו"ז, מה הנכם חושבים, למחרת בשש בבוקר דופקים אצלי בדלת, נגשתי לפתוח ובדלת עומד נציג רשמי של מדינת אוסטריה שאומר ששמע שיש לי לבנים למכירה, אמרתי לו שכן. אמר לי האיש שהוא נציג הרכבת האוסטרית ובאוסטריה החליטו להחליף את מגדלי השמירה, כפי שבאותם ימים לאורך כל פסי הרכבת כל מספר ק"מ היה מגדל שמירה שבו ישב שומר, שתפקידו היה לנופף בדגל בעת שמגיעים שתי רכבות כדי שיהירו לא להתנגש זה בזה.

אומר לו האיש כעת החליטו להחליף את כל מגדלי השמירה מלעמבערג ועד וינה שהם אלפי מגדלים וזקוקים עבור זה לכמות עצומה של לבנים. מכר להם האיש את כל הלבנים שייצר ועוד היה צריך להוסיף. אמר האיש לחו"ז מה אומר לכם לפעמים אומרים על אדם הוא גרף חביות של זהב - כך היה אצלי, האם לאחר דבר כזה אפשר לא להיות חסיד ומאז החל לנסוע לצדיקים.

מעשה זה שמע מחו"ז מנאראל מבעל המעשה. בשבע ברכות האחרון שלי שהתקיים בבית מדרשו של מו"ח בפלעטבוש היה נוכח האדמו"ר ר' שלמה מבאבוב זצ"ל וחו"ז סיפר סיפור זה. אח"כ שאל אותו מו"ח האם כבר שמע סיפור זה, אמר לו שכבר שמע זאת ממנו בעצמו לפני שלשים שנה ואז סיפר זאת בדיוק כפי שסיפר היום...

דבר בזה שייך רק לאלעסק

בשיחת קדשו של האדמו"ר מקלויזנבורג ראיתי פעם שלאביו הרה"ק מרודניק היה בחור משמש, ופעם במוצ"ש יצא החוצה לשפוך משהו, וכשחזר החל לדבר לא לעניין - צהוב אדום... אמר הרב מרודניק דבר כזה שייך רק לאלעסק. הרה"ק מאלעסק כבר לא חי אז ושלחו אותו להרה"ק ר' שלמה מסאסוב ואחר כשבוע חזר משם בריא. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

ברכת מול טוב המה ולבכתי
שנודה בואת אל מע"כ

הרה"ק ברוך גוטמן שליט"א

מרבני בית מדרשינו

לרגל שמחת לבו בהולדת בנו למו"ט
יוכה לנרלו לתורה לחופה ולמעשים טובים
ולרווח ממנו ומכל יוצי"ח רוב נחת דקדושה

מאחזלים נאמנה

מתפללי בית המדרש